Europees Parlement
2019-2024

Zittingsdocument

B9-0341/2022

29.6.2022

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over nationale veto's die de wereldwijde belastingovereenkomst ondermijnen (2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
namens de Fractie The Left

B9-0341/2022

Resolutie van het Europees Parlement over nationale veto's die de wereldwijde belastingovereenkomst ondermijnen
(2022/2734(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien het derde deel en artikel 116 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),

– gezien artikel 20 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),

– gezien het inclusief kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving (BEPS) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)/G20 "Verklaring over een tweepijleroplossing om de belastingproblematiek als gevolg van de digitalisering van de economie aan te pakken", die op 4 november 2021 door 137 van de 141 leden is onderschreven en goedgekeurd,

– gezien het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van de Raad tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing van multinationale groepen in de Unie (COM(2021)0823),

– gezien zijn standpunt van 19 mei 2022 over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing van multinationale groepen in de Unie[1],

– gezien de studie van de EU-waarnemingspost voor belastingheffing van 25 oktober 2021 over effecten van de wereldwijde minimumbelasting op de inkomsten, schattingen per land,

– gezien de studie van het Pools Economisch Instituut van januari 2020 over oneerlijke belastingen in de Europese Unie: naar meer solidariteit in de strijd tegen belastingontduiking,

– gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat op 8 oktober 2021, 136 van de 140 leden van het inclusieve kader inzake BEPS van de OESO/G20 overeenstemming hebben bereikt over de hervorming van het internationale belastingstelsel in het kader van een tweepijleroplossing om de belastingproblematiek als gevolg van de digitalisering van de economie aan te pakken en om de concurrentie met vennootschapsbelastingtarieven te beperken door de invoering van een mondiaal minimumtarief van 15 %;

B. overwegende dat in 2020 slechts zes EU-lidstaten een effectief percentage van minder dan 15 % hadden;

[1] Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0216.

C. overwegende dat verschillende onderhandelingsronden hebben geresulteerd in een beperkte verbintenis lager dan het oorspronkelijke voorstel van 21 %;

D. overwegende dat landen bij de tenuitvoerlegging van het mondiale minimumbelastingtarief in het kader van deze tweepijlerhervorming jaarlijks ongeveer 150 miljard USD aan nieuwe inkomsten zouden innen[2];

E. overwegende dat de EU alleen haar inkomsten uit vennootschapsbelasting met ongeveer 64 miljard EUR per jaar zou kunnen verhogen door een daadwerkelijk minimumtarief voor de vennootschapsbelasting van 15 % toe te passen in overeenstemming met pijler II van deze mondiale overeenkomst[3];

F. overwegende dat volgens onafhankelijke studies een EU-tarief van 25 % zonder uitzonderingen de inning van 234 miljard EUR mogelijk zou maken[4];

G. overwegende dat de Raad met eenparigheid van stemmen, volgens een bijzondere wetgevingsprocedure, beslist over belastingaangelegenheden in de Unie;

H. overwegende dat alle landen van de OESO/G20, met inbegrip van alle 27 EU-lidstaten, in oktober 2021 ingenomen waren met de overeenkomst over de hervorming van de internationale belastingregels;

I. overwegende dat de vaststelling van een EU-richtlijn om pijler II van deze internationale overeenkomst (de "pijler II-richtlijn") te handhaven en ten uitvoer te leggen, ondanks deze toezegging tot drie keer toe in de Raad Economische en Financiële Zaken (Ecofin) is mislukt omdat geen unanimiteit kon worden bereikt;

J. overwegende dat Polen en recent ook Hongarije hun nationale vetorecht hebben ingeroepen om te voorkomen dat de pijler II-richtlijn wordt vastgesteld, ondanks het feit dat deze richtlijn telkens door elk van de 26 andere lidstaten werd ondersteund;

K. overwegende dat Hongarije, ondanks het feit dat het tijdens eerdere Ecofin-bijeenkomsten met de tenuitvoerlegging van de richtlijn had ingestemd, zijn veto tijdens de Ecofin-bijeenkomst van juni 2022 heeft ingeroepen nadat Polen uiteindelijk na lange tijd zijn veto had ingetrokken;

L. overwegende dat de overheidsinkomsten als gevolg van de tenuitvoerlegging van de pijler II-richtlijn in de EU van bijzonder belang zouden zijn in de context van de oorlog in Oekraïne en de economische en sociale gevolgen daarvan binnen de EU, alsook in verband met de noodzaak van fiscale rechtvaardigheid en om het economisch herstel na de pandemie te waarborgen op basis van een transitie naar klimaatneutraliteit;

Algemene overwegingen

1. stelt dat de bestaande internationale belastingregels grotendeels achterhaald zijn en het niet mogelijk maken om de toenemende digitalisering van de economie aan te pakken en

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

belastingontduiking en -ontwijking doeltreffend tegen te gaan; wijst er op dat de regels dringend moeten worden hervormd door de goedkeuring van de mondiale belastingovereenkomst van de OESO/G20, om ervoor te zorgen dat de internationale, Europese en nationale belastingstelsels aangepast zijn aan de nieuwe economische, sociale en technologische uitdagingen van de 21e eeuw;

2. neemt met grote bezorgdheid kennis van de aanhoudende "race to the bottom" die zich de afgelopen decennia op het gebied van vennootschapsbelastingtarieven in de ontwikkelde economieën voordoet; wijst op de sterke daling van de gemiddelde vennootschapsbelastingtarieven in de EU van 33,3 % in 2000 tot 22,7 % in 2020[5]; herinnert eraan dat het dringend noodzakelijk is om een ondergrens op te leggen voor vennootschapsbelastingtarieven door de invoering van een mondiaal minimumtarief van 15 %, in overeenstemming met pijler II van de mondiale belastingovereenkomst;

3. wijst erop dat de bestaande belastingregels en het feit dat de belastingregels tussen de lidstaten en daarbuiten niet op elkaar afgestemd zijn, in combinatie met een gebrek aan internationale samenwerking, multinationals in staat stellen om een agressieve belastingstrategie te volgen, waardoor hun effectieve belastingtarieven aanzienlijk worden verlaagd; herinnert eraan dat deze situatie een aanzienlijk concurrentienadeel betekent voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), aangezien zij aanzienlijk hogere effectieve belastingtarieven betalen dan multinationals, wat onaanvaardbaar is;

4. betreurt het dat de verliezen als gevolg van het gebruik van internationale transacties voor belastingontwijking en -ontduiking de EU-lidstaten jaarlijks 170 miljard EUR kosten[6];

5. wijst op zijn onlangs aangenomen standpunt over de pijler II-richtlijn, waarin wordt opgeroepen tot een snelle tenuitvoerlegging tegen januari 2023;

6. benadrukt dat slechts 10 tot 15 % van de multinationals onder de internationale overeenkomst valt en dat de uitsluitingen en uitzonderingen in de overeenkomst verdere belastingontwijking en -ontduiking mogelijk maken; benadrukt voorts het dynamische karakter van belastingontduiking en -ontwijking; verzoekt de Commissie de relevante wetgeving te blijven actualiseren om deze belangrijke kwestie beter aan te pakken;

Huidig besluitvormingsproces en impact van nationale veto's

7. benadrukt dat eenparigheid van stemmen in de Raad over belastingbeleid niet bevorderlijk is voor de veranderingen die nodig zijn om de huidige uitdagingen het hoofd te bieden; betreurt dat de huidige situatie vaak leidt tot vertragingen en een gebrek aan vooruitgang bij de harmonisatie van de belastingregels in de Unie, die iedereen ten goede zou komen;

8. onderstreept met grote bezorgdheid dat nationale veto's de vooruitgang op veel belangrijke belastinggebieden consequent hebben belemmerd, waarbij voorstellen zoals de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB), de herziening van de richtlijn interest en royalty's, de

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

hervorming van de gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen en nu de pijler II-richtlijn in de Raad worden geblokkeerd;

9. betreurt het feit dat bepaalde lidstaten nationale veto's op belastinggebied hebben uitgebuit, als wapen hebben ingezet of als pasmunt bij onderhandelingen hebben ingezet om voordelen te behalen, toegevingen af te dwingen of andere eigen belangen na te streven op gebieden die niets te maken hebben met belastingen; benadrukt dat deze veto's schadelijke belastingpraktijken en sociale onrechtvaardigheid dreigen te bestendigen die het vermogen van de Unie ondermijnen om doeltreffend te functioneren, een gelijk speelveld te bevorderen en de belangen van haar burgers en kmo's te beschermen;

Aanbevelingen voor maatregelen en gebieden waarop hervorming nodig is

10. verzoekt Hongarije onmiddellijk een einde te maken aan zijn onzinnige blokkering van de mondiale belastingovereenkomst in de Raad; betreurt dat één enkele lidstaat de mogelijkheid heeft om zowel de uitvoering van een dergelijke historische overeenkomst als de 26 andere lidstaten te gijzelen in de strijd voor meer fiscale rechtvaardigheid;

11. verzoekt nogmaals de Commissie en de Raad het nationale herstelplan van Hongarije niet goed te keuren totdat het land alle landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester op het gebied van de rechtsstaat volledig heeft uitgevoerd en totdat het gehoor heeft gegeven aan alle relevante arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens;

12. verzoekt de Commissie gebruik te maken van de in artikel 116 VWEU vastgelegde procedure inzake bepaalde belastingaangelegenheden, die het mogelijk maakt om af te zien van de unanimiteitsvereiste ingeval de Commissie vaststelt dat een dispariteit tussen de wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten de mededingingsvoorwaarden op de interne markt vervalst; dringt er in dit verband bij de lidstaten op aan om deze redenen de overgang van unanimiteit naar gekwalificeerde meerderheid op deze gebieden te ondersteunen; herinnert in dit verband aan het manifest van Ursula von der Leyen als kandidaat-voorzitter van de Commissie, waarin de toezegging was opgenomen om "gebruik te maken van de bepalingen in de Verdragen die het mogelijk maken dat voorstellen inzake belastingen via de medebeslissingsprocedure worden aangenomen en in de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen worden goedgekeurd";

13. verzoekt de Commissie opnieuw een voorstel in te dienen om op een aantal belastinggebieden over te stappen van eenparigheid naar gekwalificeerde meerderheid, met name wanneer dit noodzakelijk is om belastingfraude, -ontwijking en -ontduiking te bestrijden, alsook bij belastinggerelateerde maatregelen met het oog op de bescherming van ons milieu en de verwezenlijking van onze doelstelling van klimaatneutraliteit tegen 2050 door middel van de Europese Green Deal; herinnert tevens aan de toespraak van voormalig Commissievoorzitter Jean Claude Juncker over de staat van de Unie 2018, waarin werd opgeroepen tot besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid voor belastingaangelegenheden;

14. verzoekt de Commissie verder na te denken over de vraag of het passend is de mondiale belastingovereenkomst ten uitvoer te leggen via de procedure voor nauwere samenwerking als bedoeld in artikel 20 VEU; verzoekt de Commissie voorts te

onderzoeken of het mogelijk is een mechanisme in het leven te roepen om nauwere samenwerking als standaardmethode toe te passen in situaties waarin drie of minder lidstaten de uitvoering blokkeren van belastingmaatregelen die bedoeld zijn om fiscale rechtvaardigheid te waarborgen, belastingfraude, -ontwijking en -ontduiking te bestrijden en het milieu te beschermen;

15. herinnert eraan dat het belastingtarief van 15 % een absoluut minimum is en moedigt de lidstaten aan verder te gaan en een hoger belastingtarief vast te stellen om een race naar de bodem te voorkomen met een harmonisatie van de belastingtarieven van 15 %; merkt op dat dit alleen maar kan bijdragen tot het bereiken van ambitieuzere multilaterale overeenkomsten in de toekomst;

16. benadrukt dat in een scenario waarin de VS de internationale overeenkomst blokkeert door geen wetgevingshandeling vast te stellen, het multilateraal verdrag, dat voorziet in de afschaffing en stopzetting van alle digitaledienstenbelastingen en andere relevante soortgelijke maatregelen tot 31 december 2023, niet langer haalbaar zal zijn en vervolgens moet worden ingetrokken;

17. benadrukt de legitimiteit van de vaststelling door de lidstaten van maatregelen ter verdediging van hun belastinggrondslag, zoals de niet-aftrekbaarheid van kosten, bronbelastingmaatregelen, beperking van deelnemingsvrijstelling en bijzondere documentatievereisten, met name met betrekking tot “transfer pricing”;

18. benadrukt dat uit recente studies is gebleken dat op grond van de richtlijn interest en royalty’s en de moeder-dochterrichtlijn de lidstaten de mogelijkheid hebben onbelaste stromen van passieve inkomsten te laten circuleren om derdelands jurisdicties te bereiken met lage of geen belastingen; wijst er voorts op dat de beide richtlijnen bedrijven ertoe kunnen aanzetten deelnemingsstructuren in lidstaten die onderbelasten, te creëren teneinde in aanmerking te komen voor vrijstelling van bronbelasting; verzoekt de Commissie de herziening van de richtlijn interest en royalty’s, die in de Raad geblokkeerd is, te herzien;

°

° °

19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.